

Sygn. akt V GC 871/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Iwona Nowak
Protokolant:	Stażysta Aneta Kowalczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r.

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w W.

przeciwko J. G. i W. G. (1)

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę 9.891,37 /dziewięć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt jeden złotych trzydzieści siedem groszy/ z ustawowymi odsetkami od dnia 23 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty

II. oddała powództwo w stosunku do pozwanego W. G. (1) w całości

III. zasądza od pozwanego J. G. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w W. kwotę (...)dwa tysiące siedemset dwanaście złotych / tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 2.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

SSR Iwona Nowak

Sygn. akt V GC 871/12

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych J. G. oraz W. G. (1) kwoty 9.891,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia 23 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty wraz z kosztami procesu.

W uzasadnieniu swojego roszczenia powód wskazał, że uzyskał tytuł wykonawczy (nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 15 lutego 2011 roku wydany przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt VI Nc-e 112112/11, który został opatrzony w dniu 1 kwietnia 2011 roku w klauzulę wykonalności), na podstawie którego zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...) sp. z o.o. (później (...) sp. z o.o.) z siedzibą w O.. Z uwagi na bezskuteczność egzekucji przedmiotowe postępowanie zostało prawomocnie umorzone. Podstawę swojego roszczenia powód wywodzi z art. 299 k.s.h., gdyż pozwani w dacie powstania oraz w okresie wymagalności wierzytelności powoda byli członkami zarządu spółki.

W odpowiedzi na pozew datowanej na dzień 15 października 2012 roku, data wpływu w dniu 19 października 2012 roku, pozwani J. G. oraz W. G. (1) wnieśli o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazali, że

pomimo niezgłoszenia wniosku o upadłość spółki (...) sp. o.o. z siedzibą w O. powód nie poniósł szkody, bowiem w wyniku nie zgłoszenia przedmiotowego wniosku przez pozwanego J. G. nie obniżył się potencjał majątkowy spółki. Zdaniem pozwanych już w chwili zaciągnięcia zobowiązania wobec powoda, a także w późniejszym okresie, majątek spółki (...) sp. o.o. z siedzibą w O. nie pozwalał na realną możliwość przeprowadzenia postępowania upadłościowego, gdyż przedmiotowa spółka nie posiadała majątku, z którego mogłaby pokryć ewentualne koszty postępowania upadłościowego. W konsekwencji, w ocenie pozwanych, brak jest podstaw do przyjęcia, iż stopień zaspokojenia powoda byłby większy w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Pozwani podkreślili, że z załączonego bilansu spółki za rok 2010 wynika, iż spółka nie posiadała majątku, który już w chwili powstania zobowiązania dawał chociażby hipotetyczne zabezpieczenie roszczeń powoda. Pozwani podkreślili również, iż ewentualne złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie nie zmieniłoby sytuacji powoda, gdyż spółka (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. przynosiła straty – 392.649,00 zł za rok 2009. W konsekwencji powyższego, pozwani wskazali, iż w przedmiotowej sytuacji nawet zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości w najbardziej właściwym terminie i tak nie doprowadziłoby do zaspokojenia wierzyciela w większym zakresie niż miało to miejsce, a to wobec stanu majątkowego spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. W ocenie pozwanych powyższe uzasadnia także stan majątkowy przedmiotowej spółki, gdyż nie posiadała ona po stronie aktywów trwałych istotnych wartości a stan zobowiązań wynosił 1.424.606,60 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wpisem nr 1 z dnia 31 lipca 2007 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, wpisał w (...) Rubryka 1 (Organ uprawniony do reprezentacji podmiotu) Krajowego Rejestru Sądowego spółki (...) sp. z o.o. (później I. sp. o.o., a następnie (...) sp. z o.o.) z siedzibą w O. pozwanego J. G. jako jedynego członka zarządu spółki.

(bezsporne: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców wydany w dniu 21 marca 2012 roku przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego w W. – k. 10-11)

W okresie od 2009 roku do 2012 roku pozwany J. G. był zdolny do rozpoznania znaczenia swojego zachowania i pokierowania swoim postępowaniem. Nie miał także zaburzeń świadomości. Jednakże objawy chorobowe (objawy depresyjno-lękowe) spowodowały nieporadność pozwanego w zakresie wywiązywania się z ról społecznych, zawodowych oraz nieumiejętność właściwej oceny sytuacji zawodowej, a zwłaszcza trudności z wykonywaniem pracy. Powyższe objawy miały przebieg falujący, tj. występowały okresy lepszego i gorszego funkcjonowania. W okresach poprawy pozwany próbował podejmować działania naprawcze – spłata zadłużeń z własnych funduszy.

(dowód: opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 17 maja 2014 roku – k. 263-267, opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca z dnia 24 lipca 2014 roku – k. 291-292, uzasadnienie do wyroku z dnia 9 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie, II Wydział Karny, sygn. akt (...), zeznania świadka E. P. – k. 248, zeznania świadka A. M. – k. 249)

W dniu 9 lutego 2009 roku pozwany J. G. udzielił spółce (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. pożyczki w wysokości 190.000,00 zł.

(dowód: pismo procesowe pozwanych z dnia 29 maja 2013 roku – k. 193)

W terminie do dnia 14 marca 2009 roku spółka (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. zobowiązana była zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości z uwagi na wystąpienie podstawy do ogłoszenia upadłości, o której mowa w art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

(dowód: opinia biegłego – k. 116-128, uzupełniająca ustna opinia biegłego – k. 232-233)

W dniu 23 kwietnia 2009 roku pozwany J. G. udzielił spółce (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. pożyczki w wysokości 120.000,00 zł.

(dowód: pismo procesowe pozwanych z dnia 29 maja 2013 roku – k. 193)

W terminie do dnia 29 lipca 2009 roku spółka (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. zobowiązana była zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości z uwagi na wystąpienie podstawy do ogłoszenia upadłości, o której mowa w art. 11 ust. 2 prawa upadłościowego i naprawczego.

(dowód: opinia biegłego – k. 116-128, uzupełniająca ustna opinia biegłego – k. 232-233)

W okresie od jesieni 2009 roku do wiosny 2010 roku pozwany J. G. był niezdolny do właściwego wywiązywania się ze swoich ról społecznych i zawodowych z uwagi na najbardziej nasilone objawy depresyjno-lękowe – obniżony nastrój, trudności koncentracji w skupieniu uwagi oraz niemożność podjęcia ważnej decyzji. Z tego powodu, pozwany nie potrafił ocenić prawidłowo sytuacji oraz podjąć właściwych decyzji i działań.

(dowód: opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 17 maja 2014 roku – k. 263-267, opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca z dnia 24 lipca 2014 roku – k. 291-292)

W dniu 16 października 2009 roku pozwany J. G. udzielił spółce (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. pożyczki w wysokości 95.000,00 zł.

(dowód: pismo procesowe pozwanych z dnia 29 maja 2013 roku – k. 193)

W dniu 22 października 2009 roku pozwany J. G. udzielił spółce (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. pożyczki w wysokości 98.000,00 zł.

(dowód: pismo procesowe pozwanych z dnia 29 maja 2013 roku – k. 193)

W dniu 20 maja 2010 roku pozwany J. G. udzielił spółce (...) sp. o.o. (później V. (...) sp z o.o.) z siedzibą w O. pożyczki w wysokości 40.000,00 zł.

(dowód: pismo procesowe pozwanych z dnia 29 maja 2012 roku – k. 193)

W grudniu 2010 roku powstało zobowiązanie spółki (...) sp. o.o. (później (...) sp. z o.o.) z siedzibą w O. wobec powoda.

(dowód: opinia biegłego – k. 116-128)

W dniu 15 lutego 2011 roku Powód uzyskał tytuł wykonawczy – nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, sygn. akt V Nc-e 112112/11, przeciwko spółce (...) sp. o.o. z siedzibą w O., który został opatrzony w dniu 1 kwietnia 2011 roku w klauzulę wykonalności.

(bezsporne: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym – k. 9, postanowienie – k. 8)

W dniu 5 kwietnia 2011 roku powód złożył wniosek o wszczęcie egzekucji z ruchomości, rachunków bankowych, wynagrodzenia za pracę, wierzytelności oraz nieruchomości na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty.

(bezsporne: wniosek o wszczęcie egzekucji – k. 7-8)

Postanowieniem z dnia 13 maja 2011 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie przyznał powodowi koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 300,00 zł.

(bezsporne: postanowienie – k. 7)

Wpisem nr 10 z dnia 5 grudnia 2011 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, dokonał zmiany w (...) Rubryka 1 (Organ uprawniony do reprezentacji podmiotu) Krajowego Rejestru Sądowego spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O., ujawniając pozwanego W. G. (1) jako jedyne go członka zarządu spółki.

(bezsporne: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców wydany w dniu 21 marca 2012 roku przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie – k. 10-11)

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego, wydanego w sprawie V Nc-e (...) z uwagi na brak możliwości uzyskania w trakcie postępowania egzekucyjnego kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne.

(bezsporne: postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego – k. 5-6)

Sąd zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na podstawie poczynionych ustaleń roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Dokonując powyższego rozstrzygnięcia Sąd oparł się na dokumentach prywatnych przedłożonych przez strony, które nie były kwestionowane przez strony i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności, a także na zeznaniach świadków E. P. (k. 248) i A. M. (k. 249).

W zakresie wiadomości specjalnych, niezbędnych celem poczynienia stanowczych ustaleń w kwestii daty zaistnienia przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz czy zgłoszenie upadłości spowodowałoby zaspokojenie wierzyciela w części większej niż w przypadku zaniechania złożenia tego wniosku, Sąd oparł się na opinii powołanego w sprawie biegłego sądowego z zakresu analizy finansowej podmiotów gospodarczych oraz wyceny przedsiębiorstwa, udziałów i akcji metodą dochodową – J. C. (k. 116-128 oraz k. 232-233). Biegły w sposób rzeczowy odniósł się do zakreślonej tezy dowodowej i przedstawiła swoje wnioski w sposób przystępny. Biegły wskazał, na jakich okolicznościach i materiałach oparł swoje wywody, oraz wyczerpująco przedstawiła argumentację przemawiającą za przyjęciem jego opinii, która, w ocenie Sądu cechowała się należyty m stopniem profesjonalizmu, wobec czego Sąd przyjął zawarte w niej ustalenia za własne.

W zakresie wiadomości specjalnych, niezbędnych celem poczynienia stanowczych ustaleń czy z uwagi na chorobę pozwanego J. G. (objawy lękowo-depresyjne) pozostawał on w okresie ziszczenia się przesłanek do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki stanie wyłączać możliwość świadomego funkcjonowania jako członka zarządu spółki oraz braku winy w niepodjęciu działań zmierzających do ogłoszenia upadłości spółki, Sąd oparł się również na opinii powołanej w sprawie biegłego lekarza psychiatry – M. C. (k. 263-267 oraz k. 291-292). Biegła w sposób rzeczowy odniósł się do zakreślonej tezy dowodowej i przedstawiła swoje wnioski w sposób przystępny. Biegły wskazał, na jakich okolicznościach i materiałach oparł swoje wywody, oraz wyczerpująco przedstawiła argumentację przemawiającą za przyjęciem jego opinii, która, w ocenie Sądu cechowała się należyty m stopniem profesjonalizmu, wobec czego Sąd przyjął zawarte w niej ustalenia za własne.

Oceniając wyżej przedstawiony stan faktyczny należy stwierdzić, że sporne między stronami były jedynie czy nie wystąpiły przesłanki egzoneracyjne określone w art. 299 § 2 k.s.h.

Zdaniem Sądu stanowisko powoda w przedmiocie spełniania pozytywnych przesłanek odpowiedzialności członka zarządu wynikających z art. 299 § 1 k.s.h. oraz braku wystąpienia przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h., wobec pozwanego J. G. jest w niniejszej sprawie właściwe. Natomiast, Sąd nie zgadza się z argumentami powoda o braku wystąpienia przesłanek egzoneracyjnych, o których mowa w art. 299 § 2 k.s.h., wobec pozwanego W. G. (1).

W pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii wystąpienia przesłanki osobistej odpowiedzialności pozwanych jako członków zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O.. Zgodnie z treścią art. 299 § 1 k.s.h, odpowiedzialność taka powstaje, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna. W rozpoznawanej sprawie powód przedstawił postanowienie z dnia 13 kwietnia 2012 roku, którym Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte przeciwko przedmiotowej spółce z uwagi na brak możliwości uzyskania w trakcie postępowania egzekucyjnego kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne. W ocenie Sądu powyższe postanowienie jest wystarczającym środkiem dowodowym powoda na wykazanie bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. wobec przysługującej mu wierzycelności. Dokument ten stwierdza bowiem, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych (tak również: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 lutego 2011 roku, sygn. akt IV CSK 335/10).

Na podstawie art. 299 k.s.h. członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, którzy zajmowali to stanowisko w czasie od wymagalności zobowiązania, aż do chwili wystąpienia wierzyciela z powództwem oraz za zobowiązania, które powstały w okresie sprawowania przez nich tej funkcji, a w tym powstałe także dopiero po spełnieniu się przesłanek do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 lipca 2013 roku, sygn. akt I CKS 646/12). Należy także zwrócić uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 października 2013 roku, sygn. akt I ACa 354/13, w którym stwierdzono, że jeśli skład zarządu dłużnej spółki zmieniał się, to odpowiedzialność na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. ponoszą wszystkie osoby będące członkami zarządu w czasie istnienia zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że każdy z pozwanych był członkiem zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. w czasie istnienia wierzycelności powoda.

Podsumowując, należy stwierdzić, że powód wykazał pozytywne przesłanki odpowiedzialności pozwanych wynikające z art. 299 § 1 k.s.h. W szczególności wykazał istnienie wymagalnego roszczenia przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą

w O. stwierdzonego tytułem egzekucyjnym oraz bezskuteczność egzekucji skierowanej przeciwko tej spółce. Jednocześnie, pozwani nie kwestionowali, że egzekucja z majątku przedmiotowej spółki okazała się bezskuteczna. Nie zarzucali ani nie wskazywali, że istniały składniki majątku spółki, z których powód mógł otrzymać zaspokojenie oraz nie podważali zasadności umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na brak majątku spółki.

Jednakże, spełnienie powyższych przesłanek nie przesądza jednak ostatecznie o odpowiedzialności pozwanych jako członków zarządu spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. za zobowiązania tej spółki. Art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje bowiem trzy sytuacje, z których członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności przewidzianej w § 1 tego przepisu. Są to następujące sytuacje:

- a) jeżeli wykaże, że we właściwym czasie doszło do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęto wobec niej postępowanie układowe,
- b) jeżeli wykaże, że choć nie doszło do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to miało to miejsce nie z jego winy,
- c) jeżeli wykaże, że chociaż nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to wierzyciel nie poniósł z tego tytułu szkody.

W niniejszej sprawie pozwany J. G. powoływał się zarówno na drugą oraz trzecią z wymienionych wyżej przesłanek. Natomiast, w ocenie Sądu, pozwany W. G. (1) powoływał się wyłącznie na trzecią z wymienionych wyżej przesłanek.

Analizując kwestię wystąpienia przesłanek eksculacyjnych w świetle art. 299 § 2 k.s.h. Sąd w pierwszej kolejności odniósł się do okoliczności podnoszonych przez pozwanego J. G..

W ocenie Sądu zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie potwierdza zaistnienia drugiej przesłanki określonej w art. 299 § 2 k.s.h. Sąd podziela bowiem stanowisko biegłego lekarza psychiatrii M. C., że pozwany był w okresie od 2009 roku do 2012 roku co do zasady zdolny do rozpoznania znaczenia swojego zachowania i kierowania

swoim postępowaniem. Jednakże, okresy nasilonych objawów depresyjno-lękowych powodowały, między innymi, niemożność podejmowania przez pozwanego odpowiednich decyzji oraz nieumiejętność właściwej oceny sytuacji. W konsekwencji powyższego, powstała wątpliwość czy trwająca w przedstawionym okresie choroba pozwanego może świadczyć o braku winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. W ocenie Sądu, poniższe okoliczności świadczą o tym, że wbrew twierdzeniom pozwanego zawartym w załączniku do protokołu rozprawy w dniu 4 września 2011 roku (k. 306-307), nie można zgodzić się z takim stanowiskiem.

Po pierwsze, art. 299 § 2 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie, gdyż powinien być mu znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 marca 2008 roku, sygn. akt II CSK 545/07). W konsekwencji, pozwany, chcąc uniknąć odpowiedzialności, musi wykazać niezawiniony brak winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, który oceniany jest w odniesieniu do chwili, w której powstał obowiązek zgłoszenia takiego wniosku, a nie do okresu późniejszego (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 roku, sygn. akt I UK 39/08). W niniejszej sprawie biegły sądowy J. C. stwierdził, że spółka była zobowiązana zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości do dnia 14 marca 2009 roku w związku z wystąpieniem podstawy do ogłoszenia upadłości, o której mowa w art. 11 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego. Natomiast, z zebranego materiału dowodowego nie wynika jednoznacznie, iż pozwany nie ponosi przedmiotowej winy z uwagi na jego stan zdrowia. Wprawdzie biegły lekarz psychiatra M. C. zwróciła uwagę, że pozwany podjął leczenie psychiatryczne jesienią 2009 roku – w czasie znacznie nasilonych zaburzeń depresyjnych (myśli samobójcze, propozycja hospitalizacji), to jednak dotyczą one okresu znacznie późniejszego niż przedstawiony powyżej moment wystąpienia podstawy do ogłoszenia upadłości spółki. Jednocześnie, biegły lekarz psychiatra M. C. stwierdziła, że brak jest profesjonalnych informacji na temat stanu zdrowia psychicznego pozwanego przed podjęciem leczenia psychiatrycznego, tj. od początku 2009 roku. Tym samym, w ocenie Sądu, pozwany nie wykazał w niebudzący wątpliwości i obiektywny sposób, że w tym czasie jego stan zdrowie stanowił okoliczność utrudniającą lub uniemożliwiającą bieżący prowadzenie spraw spółki. Natomiast, zgodnie z przedstawionym powyższym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008 roku, choroba jedynego członka jednoosobowego zarządu spółki handlowej nie oznacza sama w sobie braku winy w niezgłoszeniu we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości. Przedmiotowa wina powinna być oceniana według miary podwyższonej staranności oczekiwanej od osoby pełniącej funkcje organu osoby prawnej prowadzącej działalność gospodarczą – miary staranności uwzględniającej pewne (podwyższone) ryzyko (gospodarze) związane z prowadzeniem tej działalności. Oznacza to, że od pozwanego należało oczekiwać, że podejmie odpowiednie akty staranności służące zapewnieniu prawidłowego prowadzenia spraw spółki już w chwili wystąpienia pierwszych objawów choroby. Przykładem takiego działania mogło być powołanie kolejnego członka zarządu, co umożliwiłoby współdziałanie jednego członka zarządu z prokurentem, który był już w tym czasie powołany w spółce. Za powyższym działaniem przemawia także fakt, że do dnia 9 stycznia 2012 roku udziały spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. posiadało dwóch wspólników – pozwany oraz W. G. (2) (k. 10). Tym samym, istniała możliwość powołania drugiego wspólnika na tymczasowego członka zarządu – na okres trwania choroby pozwanego. W konsekwencji powyższego, w ocenie Sądu, brak podjęcia przez pozwanego odpowiednich kroków w celu zapewnienia prawidłowego prowadzenia spraw spółki oraz brak wykazania wpływu stanu jego choroby na początku 2009 roku na bieżące prowadzenie spraw spółki, powoduje, że nie można uznać, iż pozwany nie ponosi winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

Po drugie, o możliwości podjęcia przez pozwanego odpowiednich kroków, o których mowa w powyżej, świadczą działania podejmowane przez pozwanego, w szczególności na wiosnę 2009 roku. W uzupełniającej opinii sądowo-psychiatrycznej biegły lekarz psychiatra M. C. stwierdziła również, że choroba pozwanego miała przebieg falujący, tzn. występowały okresy lepszego i gorszego funkcjonowania pozwanego. Tym samym, znamionnym przejawem remisji choroby pozwanego mogą być w ocenie Sądu próby ratowania spółki poprzez zasilanie kapitałem z majątku własnego pozwanego. Zgodnie z ustaleniami biegłego sądowego J. C. spółka była zobowiązana zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości najpóźniej do dnia 14 marca 2009 roku. W około przedmiotowej dacie pozwany udzielił spółce dwóch pożyczek w łącznej wysokości 310.000,00 zł – 190.000,00 zł w dniu 9 lutego 2009 roku oraz 120.000,00 zł w dniu 23 kwietnia 2009 roku. Kolejne pożyczki były udzielane w dniu 16 października 2009 roku – 95.000,00 zł, 22 października 2009 roku – 98.000,00 zł oraz 20 maja 2010 roku – 40.000,00 zł. Analiza tylko samym dat

udzielenia powyższych pożyczek prowadzi do wniosku, że tym okresach – (a) luty-kwiecień 2009 roku, (b) październik 2009 roku oraz (c) maja 2010 roku – nastąpiła remisja choroby pozwanego. Takim sam wnioskiem przedstawiła biegły lekarz psychiatra M. C., która jednak wskazała, że działania naprawcze (spłata zadłużenia z własnych funduszy) były sprzeczne z wiedzą i umiejętnościami pozwanego. Niemniej jednak stan wiedzy oraz umiejętności pozwanego są w tym zakresie nieistotne co do zasady. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 czerwca 2011 roku, sygn. akt I CSK 574/10, badając, kiedy ziściły się przesłanki do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania upadłościowego, nie należy kierować się subiektywnym przekonaniem członków zarządu o spodziewanej, przyszłej sytuacji finansowej spółki, lecz kryteriami obiektywnymi dotyczącymi rzeczywistej sytuacji finansowej spółki. Natomiast, przedmiotowe działania naprawcze świadczą o świadomości pozwanego odnośnie bardzo złej kondycji finansowej spółki, który pomimo subiektywnego przekonania o braku ziszczenia się przesłanek do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, przeprowadził działania naprawcze.

Na marginesie powyższej argumentacji należy także zwrócić uwagę na istotny fakt, że choroba pozwanego miała przebieg falujący i na wiosnę 2010 roku doszło do poprawy stanu pozwanego. W konsekwencji, w ocenie Sądu, pozwany mógł wtedy złożyć rzeczowy wniosek o ogłoszenie upadłości i przy ewentualnym roszczeniu wierzyciela z art. 299 § 1 k.s.h. wykazywać, iż nie ponosi winy w opóźnionym złożeniu tego wniosku.

W ocenie Sądu zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie potwierdza również zaistnienia trzeciej przesłanki określonej w art. 299 § 2 k.s.h., tj. pozwany nie wykazał, że chociaż nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to powód nie poniósł z tego tytułu szkody.

O szkodzie w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. można mówić wówczas, gdy zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości spowodowałoby zaspokojenie wierzyciela w części większej niż w przypadku zaniechania złożenia tego wniosku przez członków zarządu. Rozmiarem szkody będzie różnica pomiędzy tym, co wierzyciel mógł w wyniku wszczęcia postępowania upadłościowego uzyskać, a rzeczywistym stanem zaspokojenia jego roszczeń. Skuteczne powołanie się przez członka zarządu na omawianą przesłankę wymaga więc wykazania, że stopień zaspokojenia wierzyciela byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości (tak: Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 22 marca 2013 roku, sygn. akt V ACa 69/13). Na podobnym stanowisku stanął także Sąd Apelacyjny w Warszawie, który w wyroku z dnia 2 października 2013 roku, sygn. akt I ACa 52/13, stwierdził, że szkoda, o której mowa w art. 299 § 2 k.s.h. in fine odpowiada różnicy w potencjale majątkowym spółki, jaka wystąpiła, a do jakiej nie doszłoby, gdyby we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości. Członek zarządu odpowiada jedynie za taką część należności, jaką otrzymałby wierzyciel w zainicjowanym we właściwym czasie postępowaniu upadłościowym. Należy także wskazać na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 roku, sygn. akt IV CSK 335/10, w których stwierdzono, że członek zarządu spółki z o.o. może uwolnić się w części od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. poprzez wykazanie, że stopień zaspokojenia wierzyciela byłby identyczny także w sytuacji zgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Przekładając powyższe stanowiska Sądów Apelacyjnych oraz Sądu Najwyższego na niniejszą sprawę należy zbadać jaki byłby stopień zaspokojenia powoda gdyby pozwany zgłosił we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości. Kluczowe znaczenie ma tym wypadku opinia biegłego sądowego J. C.. Z jej analizy wynika, że zarząd spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. powinien był złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości nie później niż do 14 marca 2009 roku. Natomiast, według ustaleń biegłego sądowego zobowiązanie spółki wobec powoda powstało dopiero w grudniu 2010 roku. Jednocześnie należy podkreślić, iż pozwany nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałaby dokładana data powstania zobowiązania spółki wobec powoda, ani także nie zakwestionował terminu określonego przez biegłego sądowego. W rezultacie, rzeczowe zobowiązanie spółki wobec powoda powstało na około 21 miesięcy później niż dzień, do którego spółka była najpóźniej zobowiązana do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Mając ten fakt na uwadze, Sąd zgodził się wnioskiem biegłego sądowego, że w sytuacji zgłoszenia przez pozwanego we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości nie doszłoby w ogóle do powstania zobowiązania wobec powoda albo doszłoby do jego powstania, ale na warunkach zabezpieczających powoda przed stratami. Oznacza to, że w sytuacji zgłoszenia przez pozwanego we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości, powód nie miałby w ogóle wierzyciela albo byłaby ona w pełni zabezpieczona, a skoro taka wierzycielność powstała i nie była w pełni zabezpieczona na skutek

zaniechania pozwanego i jej wyegzekwowanie okazało się niemożliwe, to powód poniósł szkodę (tak też: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia z dnia 4 lipca 2013 roku, sygn. akt I CSK 646/12). Za powyższym stanowiskiem przemawia także fakt, że sądy upadłościowe udzielają na bieżąco informacji interesantom czy wobec określonego dłużnika został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości. Ponadto, w dziale 4, rubryka 3, rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego zamieszczane są informacje o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na fakt, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania. Także, w dziale 6, podrubryki 5-7, rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego umieszcza się informacje o postępowaniu upadłościowym, układowym oraz naprawczym. Tym samym, zaniechanie przez pozwanego obowiązku zgłoszenia powyższego wniosku przez okres prawie 2 lat doprowadziło do postania szkody w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że wbrew twierdzeniu pozwanego, w niniejszej sprawie nie wystąpiła trzecia przesłanka egzoneracyjna, o której mowa w art. 299 § 2 k.s.h.

W drugiej kolejności Sąd przeprowadził analizę okoliczności podnoszonych przez pozwanego W. G. (1) pod kątem zaistnienia przesłanki egzoneracyjnej w świetle art. 299 § 2 k.s.h.

W ocenie Sądu, pozwany W. G. (1) powoływał się wyłącznie na trzecią z wymienionych wyżej przesłanek stanowiącej, że chociaż nie doszło we właściwym czasie do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, to wierzyciel (powód) nie poniósł z tego tytułu szkody. Tym samym, należy zbadać jaki byłby stopień zaspokojenia powoda gdyby pozwany zgłosił we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości. Z analizy opinii biegłego sądowego J. C. wynika, że zarząd spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. powinien był złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości nie później niż do dnia 14 marca 2009 roku. Natomiast, wpisem nr 10 z dnia 5 grudnia 2011 roku W. G. (1) został ujawniony jako jedyne go członka zarządu spółki w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Jednocześnie, ani powód ani pozwani nie zakwestionowali powyższej daty oraz nie przedstawili dowodów wykazujących rzeczywistą datę powołania pozwanego na członka zarządu. W konsekwencji, Sąd uznał przedmiotową datę za datę powołania W. G. (1) na członka zarządu. Tym samym powstała wątpliwość jaki dzień należy przyjąć za datę, do której pozwany najpóźniej powinien był złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości spółki. W myśl przedstawionego powyżej wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku, sygn. akt II CSK 545/07, członkowi zarządu powinien być znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów. Oznacza to, że jedną z pierwszych czynności nowego członka zarządu powinno być zbadanie stanu finansowego spółki pod kątem ewentualnego obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jednym ze sposobów przeprowadzenia takiego badania może być sporządzenie bilansu na dzień rozpoczynania pełnienia funkcji. W ocenie Sądu, w przypadku uzyskania przez nowego członka zarządu informacji o wystąpieniu podstawy do ogłoszenia upadłości, byłby on zobowiązany do wniesienia rzeczowego wniosku nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania tej informacji. Za takim stanowiskiem przemawia treść art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego. Trudno bowiem oczekiwać od nowego członka zarządu, że będzie posiadać pełną wiedzę na temat finansów spółki już w dniu jego powołania. W konsekwencji, w celu ustalenia daty, do której pozwany najpóźniej powinien był złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości spółki należy uwzględnić również czas niezbędny na sporządzenie sprawozdania umożliwiającego pozyskanie pozwanemu wiedzy o sytuacji majątkowej spółki – według informacji dodatkowej (załącznik do bilansu oraz rachunku zysków i strat) za 2011 roku stan zobowiązań na koniec roku wynosił 1.286.161,75 zł przy przychodach w wysokości 838.654,17 zł netto – oraz okres dwóch tygodni wynikający z art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego.

Mając na uwadze powyższe, należy zaznaczyć, iż pozwany został powołany na nowego członka zarządu dopiero w dniu 5 grudnia 2011 roku. Natomiast, powód złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko spółce w dniu 5 kwietnia 2011 roku. Ponadto, postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2012 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie umorzył postępowanie egzekucyjne z uwagi na brak możliwości uzyskania w trakcie postępowania egzekucyjnego kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne. Oznacza to, że już przez okres 7 miesięcy przed powołaniem pozwanego na członka zarządu spółki Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie prowadził bezskuteczną egzekucję. Jednocześnie, do powyższego okresu nie został doliczony czas niezbędny na sporządzenie sprawozdania umożliwiającego pozyskanie wiedzy o sytuacji majątkowej spółki oraz okres dwóch tygodni wynikający z art. 21 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego. Mając na uwadze powyższe okoliczności, w

ocenie Sądu, należy uznać, iż wierzyciel nie poniósł szkody pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez pozwanego. Za rzeczowym stanowiskiem przemawia fakt, że skoro postępowanie egzekucyjne wszczęte jeszcze przed rozpoczęciem sprawowania przez pozwanego mandatu nie przynosiło wierzycielowi zaspokojenia jego wierzytelności, to wierzyciel nie uzyskałby także zaspokojenia nawet gdyby pozwany złożył wniosek o ogłoszenie upadłości tego samego dnia, w którym objął funkcję członka zarządu. Tym samym, wbrew twierdzeniu powoda, w niniejszej sprawie wystąpiła przesłanka egzoneracyjna, o której mowa w art. 299 § 2 k.s.h.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz przyjmując, że pozwany J. G. nie wykazał istnienia okoliczności zwalniających jego od odpowiedzialności przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h., Sąd uznał, że roszczenie powoda w tym zakresie jest zasadne, wobec tego na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. orzeczono jak w pkt. I wyroku.

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz przyjmując, że pozwany W. G. (1) wykazał istnienia jednej z okoliczności zwalniających jego od odpowiedzialności przewidzianych w art. 299 § 2 k.s.h., Sąd uznał, że roszczenie powoda jest bezzasadne w tym zakresie, wobec tego na podstawie Sąd oddalił powództwo w całości (pkt. II wyroku).

O kosztach orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powód poniósł koszty pełnomocnika (1.200 zł) zgodnie z § 6 pkt. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. 2013, poz. 490), opłatę skarbową (34 zł), opłatę od pozwu 495 zł).. Skoro zatem powód wygrał niniejszy proces w całości, to należy się mu pełny zwrot kosztów, o czym orzeczono w pkt. III wyroku.

SSR Iwona Nowak